

SLOVENSKI

UČITELJ.

Glasilo „Učiteljskega društva za slovenski Štajer.“

Izhaja 5. in 20. vsakega meseca na celi pol in velja za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr.

Dopise sprejema odbor „Učiteljskega društva za slovenski Štajer“ v Ljubotomeru.

Štev. 7.

V Mariboru 5. aprila 1875.

Letnik III.

Uradni jezik naših narodnih šol. *)

Bili so časi, ko svet naše domovine, našega naroda niti poznal nej. In slovenski se je ta čas govorilo le po bornih kočah. Sini majke slovenske, koji so se kaj učili, deloma nejsjo hoteli poznati svojega rođa in svojo domovino so proglašali kot del „velike“ Nemčije. Še kmetje, ki so količkaj terdneji bili, so se včasih sramovali svojega jezika nasproti tujcu. Govorili so rajši nemški, mislé, da s tim bolje kažó svojo omiko in se prikupé tujcu. A ne samo Nemcu nasproti so se tako véli, nego tudi doma so se radi ponašali s tujimi besedami, če so le kje katero — vjeli. In baš to vidimo še dan danes. Kmečki fant, ki prijde k vojakom ter se navadi tam par tujih besedij, jih še potem doma vedno štuli mej druge besede.

In deloma je radi tega dokaj germanizmov v slovenščini.

In ta mora je tlačila dokaj časa naš narod, da se nej mogel svojim zmožnostim primerno razvijati.

A če tudi po bornih kmečkih bajtah, vendar se je ohranil naš slovenski jezik. Rodili so se s časom možje, kateri so ga jeli piliti in slovenski kmet se jel zavedati svoje narodnosti. In tako smo šli korak za korakom, da dan danes naš jezik čujemo govoriti celo po — deželnih zborih.

Naš jezik se je tudi upeljeval deloma v uradnije, pisarnice, v konverzacijo itd. in tako se nam je vendar naša naravna pravica pustila. Naš kmet se je jel zavedati svoje narodnosti in z veseljem podpiral narodno prizadevanje. Toda „tempora mutantur et . . .“ in dobili smo v uradnije, pisarnice, itd. zopet jako veliko nemščine, kakor bi bili gori na Švabskem in ne na Slovenskem.

Nočemo pretresovati, kolika krivica se nam baš s tim godi da uradnije skoro več ne poznajo slovenščine, ampak ozirajmo

*) Opozorujemo na naš „dostavek“ na koncu tega nam poslanega spisa. — Ured.

se na drug kraj, kjer je tudi nemško uradovanje, a brez vse pravice. Ta kraj je — narodna šola. Marsikateri „nadučitelj“ mogočno piše v švabščini mislé, da se s tim prikupi svojemu nemčurskemu nadzorniku, da s tim priderži staro navado, da s tim kaže, da je izobražen, (!? Ured.) kajti so še taki mej nami, ki se sramujó slovenskega in misle, da le ta je mož, kedor za vrata meče slovenski narodni jezik. (? Ur.)

So pa tudi taki, ki ne mogó slovenski uradovati, ker ne znajo dobro jezika. Da bi ti svojo plešo zakrili, pravé, da morajo (?) nemški uradovati, ker to i drugi delajo. (To se zna! Ured.)

Nemško uradovanje slovenskih narodnih šol torej izbaja ali iz prenapetosti ali iz servilizma ali pa iz prevelike plitvosti. (Tudi iz drugih vzrokov še.) Ured.

V sedanjem časi se zahteva od narodnega učitelja, da je vsestransko izobražen mož. A če si ogledujemo učiteljišče v Ljubljani, v kojem se šolajo bodoči učitelji slovenskega naroda, vidimo, da je, posebno, kar se domačega jezika tiče, slabo preskerbljeno. Učitelji slovenščine so tako slabi v tem predmetu, da se nam kandidati, ki bi radi kaj znali, skoro smilé. (Ta je lepa! Ur.)

Učitelj slovenščine je dejal leta 1872. nekemu kandidatu, ki je pisal po „Zorinej“ pisavi, da moramo ostajati pri starih oblikih, ker nikedar ne prijdemo do stalnega, ako prominjamo jezikove oblike.*) V istem letu je istemu kandidatu v nalogi rudeče podčertal „tepez“. Na pripravnikovo pitanje zakaj? je rekel, da to nej noben izraz, da je to le nova oblika in radi tega — napačna itd. (Čudno! Ured.)

Res žalostno je to in predno se to radikalno ne popravi bodo izšolani kandidati ubogo malo slovenščine znali. In to prav veliko pripomaga k nemškemu uradovanju narodnih slovenskih šol. Sicer ti ljudje uže vedó, kaj delajo!!**)

Če pa stvar prav premislimo, nam je na prvi pogled jasno, da se z nemškim uradovanjem narodnih slovenskih šol slovenskemu narodu jako nehvaležne kažemo. Pomisliti moramo, da nejsmo na Švabskem, da smo na Slovenskem, koder so narodu nemške besede hiroglifi!

Res se mej narodom še nahajajo taki možje, ki mislé, da mora biti uradovanje nemško, da je to boljše „nobel“ (!) in radi tega imajo tudi pred nemškim uradovanjem „rešpekt“. A to prouzročuje le plitvost. Dalje so mej našim narodom naseljeni ptujci, koje so njih dolžniki (!) volili v kr. š. svete***)

*) No, v predzadnej svojjej zloglasnej „Schulzeitungi“ pa sami lamentujó, ker sami ne znajo nemško pisati, ker še i švabščina nej uredjena.

Ured.

**) O družih učiteljiščih na Slovenskem nam še nej bilo obširno poročano. Jako bi nam bilo ustreženo, če bi nam kedo kaj pisal. Ured.

***) Taki slučaji so vendar le izjeme.

Ured.

in ti zahtevajo, da se nemški uraduje. Nekateri so še celo tako arogantni, da slovenskih formularov za narodno šolo, koje nadučitelj naroča, ne hoté s pošte vzeti, češ, da morajo biti nemški. (Žalostno! Ured.)

A slovenski jezik bi moral imeti na svetu isto pravico, katero nemški a v naši domovini dokaj večjo. —

Z nemškim uradovanjem pri nas se pospešuje demoralizacija, sé slovenskim se bolje in bolje budi narodna zavest. Radi tega se pa naši protivniki boje slovenskega uradovanja ter pospešujó nemško. A pravi slovenski učitelj mora biti res učitelj svojega naroda in ne streči našim nasprotnikom. Upeljujmo slovensko uradovanje po naših šolah!

Doštavek uredništva.

Dasi se morajo slovenske narodne šole tudi pod novimi šolskimi postavami z mnogimi neprilikami boriti, vendar se mora priznati, da je na nekaterih šolah v poslednjih letih še precejšen napredek. Ta napredek se kaže posebno v tem, da si učenci v malo letih prisvojé dovolj izurjenosti v maternem jeziku in precej jedernatega znanja iz realističnih predmetov. Po je naših mislih je pa videti ta napredek le po onih šolah, koder razumnih delavnih in značajnih učiteljev ne ovirajo taki politično-prenapeti šolski svetovaleci, katerim je nemščina v slovenskih šolah alfa in omega šolskih naukov. — Vendar pa še pri sicer dobrih slovenskih šolah često nevoljno zapazujemo neko nedoslednost, da ne rečemo malomarnost, menimo namreč nemško uradovanje po slovenskih narodnih šolah. Kaj je dopisnika napeljalo, da danes o tem predmetu govori? Bridko je gledati omikanemu človeku slovenskega kmeta, ko nemške uradne dopise nevoljno ogleduje, a ne umeva, ko nemške uradne spise, ne umevajoč jih podpisuje. — Baš tako krivico, kakoršno delajo uradniki kmetu, delajo nekateri slovenski učitelji slovenskemu otroku in njegovim starišem. Ali ume 6—10leten slovensk otrok uže kaj nemščine? Zakaj mu torej, kolega, daješ v roko nemško znanilo?

Ali mar razumé njegovi stariši toti-le jezik bolje od nemškega?

Zakaj pa rabiš, sobrat, v slovenskejši šoli nemški zapisnik? Nejsi li v tem podoben nezmožnemu uradniku, ki s kmetom sicer slovenski govori, a piše mu nemški protokol? Ali ne predavaš svojih naukov otrokom v onem jeziku, katerega so edino zmožni, t. j., v materinem jeziku? Zakaj nejsi dosleden, in zakaj ne spisuješ tedenske knjige tudi o onem jeziku? Vsaj pač ne misliš, da bi se s tem svojim nadzornikom*) za-

*) Ako je pameten Slovenec š. nadzornik, ustrezaš mu. Ured.

meril? Ne boj se! Niti okrajni, niti deželni šolski nadzornik se Ti ne bo nad Tvojimi slovenskimi uradnimi spisi ispodtikal, ako so le sicer v redu. Taki netoleratneži so uže redki in so se uže skoro pred javnostjo popolnem poskrili, ki bi se še vedno upali slovenskemu jeziku enakopravnost kar naravnost odrekati, in če se sem ter tja pokazuje, kaže svojo moč samo nasproti takim neznačajnim in bojazljivim učiteljem, ki tudi v družih zadevah svoje dolžnosti ne spolnujô.

Ali naj bi učitelji tudi šolskim gosposkam slovenski dopisovali? utegne kedo vprašati.

Vsaj se to uže godi po prav mnogih krajih. Krajni šolski sveti so večinoma nemščine nezmožni in tim dopisujô vsi previdnejši učitelji uže zdaj slovenski. Okrajni šolski sveti so razno sestavljeni, vendar je po mnogih večina slovenska. Takim okrajnim šolskim svetom je pač pametnejše slovenske vloge vlagati, nego nemške, ker jim je brez dvombe s slovenskim jezikom bolje ustrezno. A kakor pri nas v Avstriji, kjer so vsi jeziki enakopravni, baš omenjeni okrajni šolski sveti nemške vloge z enako objektivnosti rešujô, kakor slovenske, baš tako je pričakovati, da bodo drugi okrajni šolski sveti slovenske vloge pravično reševali, in samo na učiteljih je, da se o tem prepričajo z dejanskimi poskusi. — Da se tudi slovenske vloge pri deželnih šolskih svetih baš tako rešujô, kakor nemške — če tudi večjidel z nemškimi odloki — o tem imamo več dejanskih skušenj. Tako torej velja edino le pogum in dobra volja, pribojevati slovenskemu jeziku tudi pri šolskih gosposkah pravico, katera mu gre uže tako po naših osnovnih državljanskih postavah. Radi tega smo priobčili zgornji spis, ki terja od slovenskih učiteljev iz drugih razlogov in z nekoliko ostrejšimi besedami slovenskega uradovanja v slovenskih narodnih šolah.

Narodno šolstvo 1874. leta po Kranjskem, Koroškem in Primorskem.

(Posnetek iz poročila naučnega ministerstva.)

Po Kranjskem. Število narodnih šol se je v tem letu za 15 pomnožilo, vseh skupaj je z državniima vadnicama v Ljubljani vred 225. Razen nekoliko novih šol se je tudi za nekaj šol po en razred razširilo. (Jako malo je takih. Ured.) Radi manjkanja učiteljev ali radi nedoveršenih šolskih poslopih je bilo od onih 225 šol — 21 še neotvorjenih. Privatnih šol je bilo 15 in šol za silo 36. Po jeziku je bilo 213 slovenskih, 23 nemških, na 20 šolah se je v obeh jezikih podučevalo.

Za šolo ugodnih je bilo kacij 48.000 otrok in šolo obiskujočih 38.000. (Potem takim je samo 10.000 neobiskajočih,

dvomimo. Ur.) Šolsko obiskovanje se je od leta 1873. za 2°/_o (!) zboljšalo, dasi je še mnogo mnogo uzrokov, ki zavirajo redno šolsko obiskovanje.

Število sistemovanih učiteljskih mest je 271, in podučiteljskih mest 10. Od teh jih je bilo 34 (!) nenameščениh. Od šolskih poslopij zadostuje samo 132, 16 jih zadostuje nekoliko, 32 malo in 28 poslopij je popolnem nerabljivih. 14 šol je v najetih hišah, 6 šol se zida in v 9 krajih teko obravnave radi novih poslopij.

Vspeh podučevanja je po mnogih učilnicah še slab, kar je pripisovati prenapolnjenim šolam in nerednemu šolskemu obiskovanju, a tudi in sicer še posebno manjkanju, izprašanih učiteljev in naposled tej nepriliki, da se je mnogo učiteljev izobražilo na enorazrednem učiteljski v Idriji, iz katerega nejsodošli tako izobraženi, da bi večjim zahtevam novih šolskih postav zadostovali.

Vendar je vspeh gledé poduka v jeziku in v računstvu zadostoval, a tudi pri drugih predmetih pri realijah, kolikor so se uže mej nauk vpletli, storilo se je nekoliko.

V risanju se je začelo napredovati, zlasti po večrazrednih šolah se uže lepi rezultati kažó. Z životovanjem se le po malem napreduje. Še bolje pa velja to gledé podučevanja v ženskih delih. Podučevalo se je tudi v poljarstvu po 20, v čebelarstvu po 13, v sadjarstvu po 99, in v svilarstvu po 10 šolah. V 12 okrajnih učiteljskih bukvarnicah je 2071 zvezkov, ki se še dovolj marljivo čitajo, manjka pa v njih dobrih znanstvenih in didaktično-pedagogičnih knjig. Nakupujó se nove le po malem, ker imajo le male dohodke in se oni $\frac{1}{2}$ ^o/_o od učiteljskih plač nej povsodi pobiral.

Šolarskih bukvarnic je še jako malo. Temu je uzrok uboštvo šolskih občin in krajni šolski sveti, ki nejmajo niti za take bukvarnice niti za šole sploh še pravega razuma.

Za večjo izomiko učiteljev so vspešno delovale okrajne učiteljske konference. Od 21. do 24. septembra je bila v Ljubljani prva deželna učiteljska skupščina. O velicih početnicah je bil v Ljubljani nadaljevalni izobraževalni tečaj, kateri je imel še precej dober vspeh, kakor je pokazala preskušnja konca leta. Kmetijskega napredovalnega poduka v Gradci se je 6 učiteljev, onega v Gorici pa 2 učitelja udeleževalo.

Po Koroškem. Dasi se je koroško učiteljstvo vsled boljših plač na Štajerskem in Dolenje-Avstrijskem v te dežele preseljevalo, vendar je bilo deželnemu šolskemu svetu nazlic temu ginjenju učiteljev mogoče šest novih šol otvoriti in 24 šol razširiti. Veliko pozornost je deželni šolski svet obračal na to, da se je podučevanje v ženskih delih, kolikor mogoče po mnogih šolah upeljalo. Ta poduk se je izročil večjidel

soprugam in hčeram učiteljskim, katere so se o velikih početnicah v Celovci v ta namen v posebnem tečaju izobraževale.

Mnogo učil so dobile koroške šole od c. kr. kmetijskega ministerstva.

Učiteljske in šolarske bukvarnice se veselo pomnožujó. 1. maja je bilo v 8 okrajnih učiteljskih bukvarnicah 3141 zvezkov in 129 šolarskih bukvarnic je imelo 6671 zvezkov. Razen teh so bile kmetijske knjižnice za rabo učiteljem in narodu. —

Šolsko obiskovanje je bilo v zimi posebno ugodno, po leti pa jako slabo. Višji razredi so po nekaterih krajih ob žetvi jedva zastopani. Vendar se to omerje zboljšuje, v šolskem okraji šmoherskem in velikovskem se je šolsko obiskovanje za 40% pomnožilo. Šolski vspehi so različni, vendar se v tem, kakor tudi o prijaznosti naroda do šol kaže precejšnji napredek. Nova šolska poslopja se množé od leta do leta.

Radi nizkih plač je deželni zbor učiteljem 60 gld. doklade dovolil in za vredne učitelje osebne doklade od 50—100 gld. votal, skupaj 13.216 gld., da se učiteljem vsaj mali poboljšek nakloni do bodočega zvišanja plač, katero je za koroško deželo, ki je tako z davki preobležena, pač težko.

Za izobraževanje učiteljev so delovala podružna učiteljska društva in okrajni učiteljski zbori. Perva deželna učiteljska konferenca je bila od 13. do 18. sept. Udeleževalo se je vseh 19 izvoljencev in 13 prostovoljcev s pravico udeležbe.

V nadaljevalno izobraževalni tečaj, za kateri je bilo 2000 gld. dotacije dovoljene, je bilo 30 slabih učiteljev poklicanih, ki so preskušnjo konec leta z dovoljnim vspehom prestali. Ker se je od kacic 400 koroških učiteljev v 5. letih uže 283 učiteljev tega tečaja udeleževalo, sklenil je deželni šolski svet, da se za več let opusti.

Vsled ukaza c. kr. kmetijskega ministerstva, ki je 2000 gld. dovolilo, bil je o počitnicah kmetijski tečaj, v kateri je bilo 26 učiteljev pozvanih, ki so dobivali po 40 gld. za strošek. —

Po Primorskem. Da bi se primorsko šolstvo v smislu postave od 14. maja 1869 uravnalo in boljše napredovalo, ustanovilo se je v Terstu za administrativne in ekonomične zadeve mesto administrativnega referenta ter se v to sverho imenoval namestniški svetovalec. Tudi sedež deželnih šolskih nadzorikov za Istro in Gorico se je v Terst prestavil. Stanje primorskega šolstva sploh še ne zadostuje. Pervič manjka še stalnih učnih načrtov, drugič so se učitelji s tem, da so začeli predmete novih šolskih postav razlagati, nekoliko prenaglili. Kakor pa kažó vspehi okrajnih učiteljskih konferenc, hrepené učitelji po večji omiki in po boljšem podučevanju v šoli.

Risanje se je še malo v šole vpeljalo, ker ga stareji učitelji zmožni nejsó. V Terstu so za ta predmet in za petje po dekliških šolah posebni učitelji postavljeni. Po slovenskih šolah na Goriškem se skoro povsodi v petji podučuje, tako tudi po večrazrednih laških. Prosto životovanje je po mnogih šolah vpeljano.

V ženskih delih se je podučevalo samo po dekliških šolah, katerih pa po Goriškem skoro nič nej.

Šolska poslopja so po vsem slaba, kakor po Istri tako i po Goriškem. Radi uboštvá občin pa se tudi v prihodnje nej nadejati takih poslopij, ki bi vsaj nekoliko zadostovala. Še celo v Gorici, v mestu manjka prostorov za 600 za šolo ugodnih otrok.

Za okrajne učiteljske bukvarnice se po Istri boljše skerbi, nego po Goriškem. Šolarske bukvarnice se še ustanovljújo.

Otroški verti so v Terstu in v Gorici. Šolsko obiskovanje se bistveno ne zboljšúje. Zaderžuje ga uboštvó in manjkanje delavcev. Boljše šolsko obiskovanje je bilo v Terstu, in v goriškem okraji, koder se je 6 novih šol ustanovilo. V tolminskem okraji je 6 šol za silo odpadlo in vsled tega manjše število šoloobiskajočih.

Terst. Minolo leto sti se dve 5razredni dekliški šoli in ena 4razredna dekliška šola za po en razred razširile. Bodoče šolsko leto se pa baje odpró 3 meščanske šole za dečke in tri za deklice.

Vseh razredov v mestu je bilo 99, po okolici 23, vseh 120 razredov, kar je z ozirom na število za šolo vzgodnih otrok premalo. Vse šolo obiskajoče mladeži je bilo 8980. Za životovanje ima mesto svoje životovališče. Po okolici je bilo 5 šolskih vertov.

Istra. Zaderžki šolskemu napredku so z novima postavama od 30. m. l. 1874 po večjem odstranjeni. Za šolo ugodne mladeži je bilo 24.422, šolo obiskujočih otrok 12.224. V nadaljevalnem tečaju je bilo 15 učiteljev.

Po Goriškem je bilo 199 javnih šol, (50 šol za silo), in nekaj privatnih šol. Za šolo ugodnih otrok 30.064, šolo obiskujočih 16.073.

Šolarskih bukvarnic je bilo 31, šolskih vertov po goriškem okraji 4, po tolminskem 2, po sežanskem 4. V nadaljevalno-izobraževalni tečaj je bilo 24 učiteljic (menda učiteljev?) laškega (!? Ured.) dela pozvanih, kateri bodo pa skozi dve leti, t. j. o počitnicah v tečaju navzoči, da se temeljiteje izobrazé. Na kmetijski šoli je bil kmetijski tečaj o počitnicah. Udeleževalo se ga je 38 učiteljev, 15 z Goriškega, 3 iz Tersta, 12 iz Istre, 2 iz Kranjskega in 6 iz Dalmacije.

Jana Amosa Komenskega Informatorium šole materinske.

(Dalje.)

IV. Poglavje.

V čem ima biti mladina precej od svojega narodenja po malem vajena in do šestega leta svoje starosti izurjena.

Kedo ne zna, da so se raznovrstne veje, katero drevo v starosti svoji ima, precej v mladosti njegovej iz njega začele razprostrirati in so tako rasti morale, kakoršne so. To drugače biti ne more; in žival, če ne dobi podlage vseh svojih udov precej pri prvem formovanji svojem, potlej jih ne boče dobila. — Kar je slepo, hromo, pokvarjeno, ne celo, krivo na svet prišlo, nihče ne popravi. Tedaj tudi človek, kakoršen v življenji svojem skozi celi vek biti ima, takoršen se precej formirati mora, kedar se život in duša njegova v njem začne, če se ima formirati tako zlahkno, kakor posoda milosti božje in kakor obraz živega Boga. Zatorej ne smejo stariši podučevanja svojih otrok na mojstre in duhovnike odlagati (kajti drevo, ki je izrastlo krivo, se da težko vrnati in iz zarastle goščine sadišče narediti); ampak morajo sami znati, kako te blagotine božje, sebi darovane, odgajati imajo, da bi precej pod njih odgojevanjem s pomočjo božjo, kakor v starosti, tako v modrosti in milosti pred Bogom in ljudmi izdaten vspeh imeti mogli.

Ne samo enkrat je bilo naznanjeno, da se mora izuriti kedor je za boga in ljudi goden v tem trojem: v pobožnosti, v pravilih in raznovrstnem literarnem znanstvu; in zatorej so stariši dolžni, da bi močne podlage vsega tega trojega pri svojih otrocih v prvi šoli odgojevanja položili. Zatorej tukaj uže se bode pokazalo, kako daleč ž njimi v kateri reči do šestih let nameriti in kakošne pote iti imajo.

Pobožnost (prava in zveličavna) je v totem trojem:

Pervič, da bi se naše serce oziralo zmirom na Boga in gledalo njega v vseh njegovih delih.

Drugič, da bi našlo in poznalo božje korake in zmirom in povsodi častilo Boga z boječnostjo, ljubeznijo in ubogljivostjo.

Tretjič, da bi s takošnim vzpomnjanjem na Boga in pečanjem se ž njim neprenehoma s Bogom sodruževalo in v njem mir, veselje in radost uživalo.

To je pobožnost prava, katera seboj prinaša človeku radosti božjih, katere podlage se morejo vpeljati pri otroku v šestih letih tako daleč, da bi poznal: da je Bog povsod pričujoč, da na vse gleda; in da, kedor ga uboga, temu hrano, pijačo, obleko in vse daje; kedor pa ne uboga, da ga tepe; zatorej je treba, da bi se ga bali, ga zmirom molili in ga kot najvišega očeta ljubili in to storili, kar on v svojih zapovedih veleva.

V nraivih pa in čednostih imajo se mali otroci učiti:

1) Zmernosti, da bi se navadili poleg potrebe prirjenja jesti in piti, črez potrebo pa se ne prenasasati in ne prenalivati.

2) Čednosti, da bi se navadili na dobre nrave pri jedi, pijači, obleki in pri splošnem oskerbljevanji života.

3) Spoštljivosti do starišev, da bi pazili na njih dela, govore in na vsak pogled.

4) Od tod izvirajoč prave ubogljivosti k predstojnim, tako, da bi pri vsakem poklici bili tukaj.

5) Največja potreba pa je, učiti se resničnosti, da bi vsi njegovi govori bili, kakor Kristus zapoveda. Kar je, to je; kar nej, to nej. Laži pa in neresničnega govorjenja drugih, da bi se niti resnično niti šalama ne navadili.

6) Poštenosti naj se učé, po tujih rečeh ne segati, jih ne jemati, ne krasti, ne poskrivati, ničesa na upor ne delati.

7) Dobro tudi je navaditi je na delavnost, da bi se ogibali brezdelavnosti.

8) Imajo se učiti ne le govoriti, nego li tudi molčati, kedar treba, kakor: pri molitvi in ko starejši govore itd.

9) Poterpežljivosti in odjenljivosti svoje volje naj se tudi učé, tako da bi se navadili precej od mladih nog prevladati se, predno se strasti vkorené.

10) Postrežljivost starejšim je lepi kinč mladine; zatorej naj se v njej vadé precej od mladosti.

11) Mej tem prijde dvorljivost šeg, da bi se znali priljudno vesti, pozdravljati, zahvaljevati se, roko podajati, poklanjati se, zahvaljevati se za to itd.

12) A da ne bi bilo vedénje prederzno, imajo se vaditi resnobe pri gestih in šegah, da bi se v vsem premišljeno, sramožljivo in spoštljivo vedli.

Ako bode otrok v teh čednostih izurjen, bode lahko deležen milosti pred Bogom in ljudmi, kakor se o Kristu otroku pravi. —

Kar zadeva znanstva (vednosti), treba gledati na troje: Učimo se na svetu nekatere reči poznati, nekatere storiti, o nekaterih govoriti, ali še boljše: vse (razen hudega) poznati, vse učiniti, vse govoriti.

1) V poznavanji rečij in sicer najpervo prirodnih (fizičnih) more se otrok do šestega leta tako daleč pripeljati, da pozna imena pervin (življev), zemlje, vode, vetrov, ognja; tudi imena dežja, snega, ledu, svinca, železa itd., a tudi nekaterih rastlin, posebno dreves, tudi naj pozna, pglavitne razložke živalij, kaj je riba, kaj ptica, kaj govedo itd., konečno imena zunanjih svojih udov in njihovo opravilo.

2) V optiki bo napredoval, ako pozna kaj je svitloba, kaj tema, tudi imena barv itd.

3) Začetek znanostij v astronomiji bo imel, kedar bode poznal sonce, mesec, zvezde.

4) Podlaga geografije bode imel, ako bode v šestih letih poznal, da tam, kjer se je narodil in kjer stanuje, je vas, terg ali mesto ali grad, tudi, ako porazume kaj je polje, kaj hrib, kaj gora, reka itd.

5) Začetek kronologije bode, da bo vedel, kaj je ura, kaj den, kaj noč, kaj teden, kaj zima, kaj leto itd.

6) Historije, da si zapomni nekaj od dveh, treh, štirih let, če so tudi domače otročje reči bile in če si tudi le slabo spominja, kakor bi nekaj skozi meglo gledal.

7) Ekonomije, da zna, kaj se družini v hramu prilega ali neprilega.

8) Politike, da razumé, da se nekedo v mestu predstojnik, svetovalec, župnik, župan itd. imenuje, da se občani včasih k skupščini shajajo itd.

Nekatera opravila se veršé z mislimi in jezikom, kakor dialektika, aritmetika, geometrija, muzika, druga pa z mislimi in rokami.

1) Začetek dialektike do šestih let je v tem, da otrok v tem času dobro razume, kaj je vprašanje, kaj odgovor, in da zmirom kolikor najbolje natanko (na vprašanje) odgovarja; ne da bi o hrúškah odgovarjal, ako se ga o slivah pita.

2) Podlaga aritmetike bode, kedar bode otrok vedel, kaj je mnogo, kaj malo, in da bode umel do kacic dvajset šteti, in razumel, kaj je sodiv kaj lih (neravno in ravno), da bode razsojal, da je tri več nego dve, in če se k trem prišteje ena, je štiri itd.

3) Neškodljiva podlaga geometrije bode, ako se nauči razumevati, kaj je veliko, majhno, dolgo, kratko, široko, ozko; debelo, tenko; tudi kaj je ped, laket, seženj itd.

4) Začetek muzike bode, kedar bode znal nekatere verstice na pamet peti.

5) Rokodelstva začetek je, če zna nekaj krojiti, rezati, strugati, sestavljati, razstavljati, zvijati in razvijati, kar otroci navadno delajo.

Jezik se formuje in brusi z gramatiko, retoriko in poetiko.

1) Gramatika v prvih 6 letih ima biti v tem, da otrok to, kar razumi, v svojem maternem jeziku povedati zna, če je tudi s pogreški, samo da se nauči, jederno in razumljivo izgovarjati. —

2) Otroška retorika v tej dobi je, rabiti nekoliko gestov, kakor je navada, in če kaj tropov ali figur sliši, da tudi te posnemati zna.

3) Začetek poetike bode v tem, da se otrok nekaj verstic z ritmom na pamet nauči.

Zdaj je torej uže znano, kako se pri katerej reči z otroci postopati ima; ne razume se to tako natanko, na leta in mesece (kakor se to potlej pri drugih šolah pokaže), ampak splošno (za vso otroško dobo pred šolo) in sicer iz teh-le vzrokov:

1) Ker nejsjo vsi starši v takošnih razmerah, da bi mogli natanko se potem ravnati, kakor potlej v občnej šoli, kjer se nič drugega ne dela, kjer učenja nobena postranka dela ne motijo.

2) Ker so v tej začetni dobi misli otrok še celo neenako razvite; kajti nekateri otrok začenja eno leto pred razumevati in govoriti, nego drugi, ali nekateri celo dve leti pred itd. Zato je treba razložiti, kako se imajo otroci v prvih šestih letih vaditi: 1) v umevanji, 2) v delih in znanostih 3) v jeziku, 4) v nravih in čednostih. 5) v pobožnosti. A ker je podlaga vsemu temu življenje in dobro zdravje, zato najprvo pokažemo, kako morejo starši svojim otrokom zdravje utrditi.

(Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Notranjskega. (O pisanji na tablice.) Baje ne mine šolski dan, da bi se v narodnej šoli na tablice ne pisalo. Zdaj se prepisuje iz berila, zdaj se izdeljuje računi, in zopet se izdeljuje razne naloge in naloge iz zemljepisja, prirodopisja, slovnice itd. Kako pa je pisanje na tablice, znano je vsacemu, ki se je kedaj ali se še o podučevanju z mladino peča. Eni pišo dobro, drugi srednje in mnogi pa tudi prav slabo čerkajo, akopram se vestni učitelj trudi, kaže, popravlja, kjer le more in zna. Da pa omenjeno pisanje tako slabo napreduje, nejsjo vselej krivi niti učenci, niti učitelji; nego le slaba učila. Glejmo malo po naših učilnicah! Kaka učila pa vendar ima šolska detca? — No, ta, kateri v pervej klopi sedi ima lepo kamnito ploščico v lesenem okvirji, navezано ima tudi na verfici, da si jo obesi čez ramo, ko stopa iz kolegija. Pri tablici ima pa tudi privezано gobico in kamenitno pisalo. — Dobro! — Drugi ima pa elastično ali prav za prav papirnatو tablice, ki je z lepim višnjevim papirjem vdobljena. Ta je pa ne obeša čez ramo, nego deva jo v kujigo in tudi mesto gobice ima le mokro cunjico, ki pa tudi dobro služi. Kaj pa oni le, ki danes nič ne piše? — Kje ima tablice, pisalo, gobico?! — Nejma. — Kamenita tablica se mu je razbila; ona pa, ki so mu jo oče denes teden v tergu za 5 novičev kupili, zmočila se je in na dva kosa razpala. Oni pa zopet nema gobice, ki tako gnjusno po tablici pljuje (!) in kar z roko (!) briše. Glej, kako je umazan! Taki roki ima, kakoršni dimnikar. Ta zopet nejma pisala in piše z nekim malo obrezanim kamnokokom. — Zakaj si pa ne kupiš pisala? — Oče nejmajo soldov, je kratki odgovor. — Tam v kotu piše eden zopet s svinčnikom, ki pa sam ne ve kaj, kajti po mastnej in oguljenej tablici se nič ne pozna. In tako je skoro polovica detca, ki nejma potrebnih učil. In če jo tudi ima, so pa tako revna, da nejsjo za rabo. Uboga detca piše, prepisuje in praska verh

tega, da ima neizrečeno slaba učila, dan na dan v takih šolskih beznicah (ki jih je po Kranjskem še mnogo) po katerih je temno kakor po kleti ali pa svetloba na vseh straneh dohaja.*) Tako si uboga detca lepo počasi oči kviri in slepoto nakopuje. — No, pa puščajmo te jeremijade; mislimo rajši, kako bi se tem nepristojnostim v okom prišlo. Šol še ne moremo baš tako hitro novih pričakovati, stariši so tudi pri nas nekateri tako ubogi, da nikakor ne mogó svoje detce s potrebnimi učili oskerbeti. Kaj je storiti?! — Ker tudi mi, posebno kranjski „Naboretje“, ne moremo iz svojih žepov šolskeje detci kupovati potrebnih učil, nabirajmo povsodi in o vsakej priliki novce in pošiljajmo jih našemu domačemu zavodu „Národnej šoli.“ To blago društvo bode za malo svoto, ki jo vsak g. učitelj lahko spravi, vskerbelo našo nbugo mladino s potrebnimi učili. Torej, dragi sobratje! delajmo in trudimo se z zedinjenemi močmi za blagor mitega naroda slovenskega! Vpišite torej, mili sobratje! vsak svojo učilnico v društvo „Národna šola“ in kažite, da ste pravi narodnjaci, ne pa veternjaci.**)

. . . . ški.

Iz Šmarija pri Jelšah. Naše učit. društvo je prvo leto svojega eksistovanje sklenulo tiho in baš tako tiho začelo svoje delovanje v drugem društvenem letu; o konci prvega in začetku drugega društ. leta se nej nič objavilo. — V odbor so bili voljeni: Franjo Jurković za predsednika in knjižničarja, Jože Brinšek za predsednik. namestnika in denarničarja, M. Šumer za zapisnika, Oberski in Sirk za odbornika.

Zadnji zbor smo imeli v četrtek 4. m. m. Začel se je ob 1/2 11 pr. p. Na dnevnem redu je bilo: 1) razdeljenje predmetov na ure na enorazrednih šolah s poldnevnim podukom, 2) životovanje (telovadba) po narodnih šolah.

Pervi predmet nam je bil uzočil toliko dela, da ga nejsmo mogli dokončati, ter smo ga preložili za bodoči zbor, posebno pa zaradi tega, ker je na dnevnem redu stal še drug važen predmet. — Nej sramota, nego hvalevredno je, če se učitelj česa uči, zakar mu je v prejšnjih učit. izobraževaliških priložnosti manjkalo. Mej drugim je s posebnim povdarkom treba opomniti životovanja, česar so skoraj večina naših zdanjih učiteljev nej učila. Učiteljska društva morajo posebno zato skerbeti, da se njih udje izobražujo in iz tega vzroka smo prosili enega naših učiteljev, naj nam uk v životovanji pri društvenih zborih razlaga, ter z nami praktično telovadi, kakor je potrebno, da podučujemo mi mladino v tem predmetu.

Mej drugim omenja govornik sledeče: „Da je uk v životovanji k splošni izobražbi narodu potreben, vsakedo vidi, in zato se je vpeljal tudi v narodne šole. Kakor pri vsakem predmetu, treba je tudi tukaj, da si učitelj načerta pot, katerega naj se derži. Da se pa cilj životovalnega uka doseže, mora biti praktičen. — Pred vsem pa ne smemo zabiti, da imamo mladino pred sobó. Razvitek njenega duha in života se s tem podukom pospešuje, ne sme se tedaj enostransko gojiti. Ker je pri telovadbi najbolj potreben, naj se tedaj goji, da postane lastnina mladine,

*) Ali pa celo od leve strani!

**) Verlo dobro!

Ur.

Ur.

ker preide potem tudi na druge njene dele. — Z životovanjem se vadijo naši čuti, oko, uho, budi se pazljivost, krepi život in krepi zdravje, goji lepota in budi čud za lepoto. — Učitelj naj torej skerbi, da krepi vse ude otroškega života enakomerno in ne enostransko; na pol hromi so postali po životovanji uže ravni, pa tudi ravne ude moraš z životovanjem narediti krive. Ako tedaj životovanje krepi život, krepi zdravje in budi lepoto, naj životujó tedaj tudi dekleta. „Če hočemo imeti lepo in krepko mladino, krepimo najpervlje njene matere.“ Potem še omenja izletov in pravi da imajo dvojni pomen. Pri izletih često najde učitelj priliko, da govori o prirodoznanstvu, zemljepisji ali kmetijstvu. Duh otročji se v naravi oživlja in krepi, da potem v šoli z večjo paznostjo učiteljeve misli spremlja. „Ali se s tem ne budi tudi veselje do uka in ljubezen do učitelja?“ O izletih se mladini tako kažó razne otroške igre. „Igre so prvo in edino delo naše mladosti in ostajajo nam najprijetnije celo življenje“, pravi Wieland. — Učitelj naj ne misli, da gubi svoje štovanje pri otrocih, ako jim voli nekoliko slobode, ujedno pa skerbi za red in zahteva pokorščino. Will der Lehrer die Kinder zu sich heranziehen, so müsstest er sich zu ihnen herunterstimmen.“ Predno smo životovali, še razloži, kaj so redne, slobodne vaje in vaje na orodji in omenja, ukaze životovalne itd. Zbor se sklene ob $\frac{1}{2}$ 4 po polu dne.

Iz slovenskega Štajerja. (Kaj je temu vzrok?) (Mirne besede do sl. c. kr. deželnega šolskega sveta v Gradci in do sl. c. kr. izpraševalne komisije za ljudske šole v Gorici.) Boljše plače so več učiteljev iz Goriškega na Štajersko privabile. Takih učiteljev, ki so v Gorici se izobraževali in eden ali dva izpita ondi dostali, je menda 6—7 sedaj na Štajerskem. In ti so, za katere si štejem dolžnost nekaj besedi spregovoriti, na kar nas napeljujejo nekoliko prijeti dopisi, nekoliko lastna skušnja.

Učitelj **A** iz Goriškega s slovenskim spričevalom učiteljske sposobnosti za slovenske šole dobi na slovenskem Štajerji začasno podučiteljsko službo. Na njegovo prošnjo ga imenuje deželni šolski svet štajerski čez 4 mesece definitivnega. To bi tedaj bilo v redu. Tudi učitelja **B** in **C** iz Goriškega imata baje baš tako spričevalo in sta definitivno postavljena na slovenskem Štajerji.

Učitelj **D** iz Goriškega pa je prosil za podučiteljsko službo v K., bil od okrajnega šolskega sveta imenovan, pa od štajerskega deželnega šolskega sveta — zaveržen, rekoč, da ima sposobnost — le za slovenske šole. Ali je to doslednost? Vsaj ima **D** baš tako spričevalo kot **A**, še več, spričevalo učitelja **A** je pisano v slovenskem jeziku, od učitelja **D** pa v nemškem jeziku. Zakaj ne dá izpraševalna komisija v Gorici učiteljem tudi iz nemščine reda, ko vendar izpraševanci iz vseh predmetov nemški govore in pišejo?

Zakaj bi ne dobili goriški učiteljski kandidati in učitelji pri goriški izpraševalni komisiji tudi spričevala sposobnosti za nemške šole? Zakaj se pa vendar po večjem v nemščini izobražujejo? Toda poslušajte še nekaj izgledov!

Učitelj E je bil uže več let na Goriškem in ima spričevalo učiteljske sposobnosti za nemške in italijanske šole in dobil je definitivno učiteljsko službo na slovenski šoli na spodnjem Štajerji. Se ve, da zna tudi slovenski, a to baje ne razvidno iz njegovega spričevala. Učitelju D pak je bila prošnja za službo na slovenski šoli odbita, ko ima spričevalo za slovenske in italijanske šole. —

Učitelj F bi rad delal drug učiteljski izpit v Gorci, a deželni šolski svet štajerski mu je odgovoril, da z ondi pridobljenim spričevalom za „slovenske šole“ nima pričakovati stalne službe na Štajerskem. —

Kdo se torej v teh zmešnjavah spozna? Kdo razume te nedoslednosti?

Zakaj bi e. kr. komisija v Gorici zmožnim učiteljem ne dajala spričevala za slovenske in nemške šole, ko vendar razne predmete v obeh jezikih izprašuje in ko nemščino enako izprašuje kakor slovenščino? Zakaj pa sl. štajerski deželni šolski svet ne ravna z vsemi učitelji enako? Zakaj bi ne dobil učitelj iz Goriškega službe na slovenskem Štajerji, če se tudi njegovo spričevalo samo za „slovenske šole“ glasi? Zakaj bi za slovenske šole pri nas ne bil sposoben? Vsaj imajo vsi učitelji iz Goriškega tudi v nemščini (kot predmetu) izpit. — Kaj je torej tem pritožbam vzrok?

Iz Ljutomera. Pri nas bode šolstvo v prihodnje, kakor vse na to kaže, prav dobro urejeno. Uže nekaj časa je od takrat, ko je sklenil tukajšnji krajni šolski svet, da bode zidal novo šolsko poslopje. To zaževanje ni iz oči spustil ali celó na vsaj sklep pozabil, marveč delajo se potrebni koraki, da se to hvalevredno započetje tudi izpelje. V seji omenjenega svetovalstva 24. marca zaključilo se je, da se bode novo poslopje z 8 razredi sezidalo samo za dečke, za bodočo 4razredno dekliško šolo pa se hoče popraviti in porabiti sedanja šola. — Čez nekaj let utegnemo torej pri nas imeti Srazredno deško narodno (morebiti meščansko) šolo in 4razredno dekliško šolo. —

Naši narodni šolski svetovalci bodo pa znali tudi za to skerbeti, da obderžite šoli svoj slovenski značaj, kakoršen je edini naraven, ko so pri nas vsi otroci skoro edino le slovenskega jezika zmožni, in ko je želja naših ljudi, da se jim deca nauči na podlagi maternega jezika praktičnih ved — a ne samo nekaj nemščine, kakor se je nekdaj godilo in kakor bi nekateri v svoji prenapetosti še zdaj želeli. — Naš krajni šolski svet je bil 4 krat popraševan ali prav za prav priporočevalo se mu je, naj bi tudi nemščino — vsaj nekaj vpeljal kot učni jezik v tukajšnjo šolo.

Toda krajni šolski svet je tudi 4 krat odločno odgovoril, da ima slovenščina po vseh razredih ostati učni jezik in nemščina pa samo učni predmet, ki se ima pa tudi v vseh razredih na podlagi materinščine učiti. To pa je tudi okrajni šolski svet odobril, torej se ni bati ponemčevanja naših šol, dokler imamo tako čverstih šolskih svetovalcev, ki se vsikdar dosledno potegujejo za svoje šole. Čast in slava takim možem!

Slovstvo.

(Odbor društva sv. Mohorja) je letos obdaroval naslednje rokopise: 1) Največi revež“ — obraz iz vsakdanjega življenja, spisal J. Ogr-

nec; 2) „Hranilnice in posojilnice na kmetih“, spisal dr. Jože Vošnjak in 3) „Menjice in menjične pravice“, spisal J. Tonejec. Povesti: „Zlatovlaska“ in „Možu oralo, ženi kublja“, ste sprejeti v porabo; vsi drugi ropisi so bili pošiljalcem zopet izročeni.

(Erzählungen aus der Geschichte Steiermarks) od dr. Krones-a. Ta za rabo v ljudskih šolah odobrena knjižica bode se, kakor vemo iz dobrega vira, berž čas v kratkem poslovenila. Pisatelj hoče slovenskem prevodu tudi že nekoliko dodati, kar zadeva zgodovino Slovanov in Slovencev.

(Pisanke) s podobščinami in zemljevidi ob zavitkih se dobivajo v Beču v zalogi Musil-a in so od ministerstva za rabo v narodnih šolah dovoljene. —

(Izmed risanskih predlog), zadnjič pri občenih, moramona neko vprašanje najbolj priporočati slovenskim učiteljem „Tretau, kleiner Zeichner“, kajti v tej knjigi (nizke cene) niso samo risanke prav lično in korektno izpeljane, marveč je v njej jako dober navod o najboljši metodi pri risanju, namreč o risanju po narekovanji, katero učence najbolj izobrazuje.

(Hrvatske knjige). Kratak vseobči zemljepis, napisal Franjo Klaič v Zagrebu. — Naša zemlja (2. natis) od Ljudevita Tomšiča. Poslednja knjižica velja samo 15 novč. in se posebno za šolarske (tudi za slovenske) priporočuje. —

Šolske novice in drobtine.

(Iz štajerskega deželnega šolskega sveta). Iz seje 18. in 25. febr. Na neko vprašanje se je določilo, da imajo okrajni šolski sveti pravico kazen nalagati takim krajnim šolskim svetovalcem, ki se branijo vstopiti v to korporacijo, ali ki ne hoté sodelovati. Dovolilo se je, da se v okrajih Pöllau in Hartberg (na nemškem Štajerji) otroci tudi o velikej noči v šolo sprejemati smejo. Posvetovalo se je o ustrahovalnih pravilih za učiteljske kandidate in razširile se v nekatere šole na nemškem Štajerji. Priporočile so se okrajnim šolskim svetom „Tabellen zur Umrechnung des Wiener Masses und Gewichtes in das metrische Mass und Gewicht“ za nakupovanje narodnim šolam. Seja 11. marca. Naznanilo se je, da je došla od dunajske razstave l. 1873. deželnemu šolskemu svetu svetu svetinja za izpostavljanje karte o ljudskih šolah in tabela o všolovanji. Sklenila se je zahvala c. kr. namestniškemu svetovalcu Gebell-u za trud pri sestavljenji teh kart. — Preiskovali so se mogočni vzroki o samomoru nekega učenca deželne realke v Gradci. — Poročalo se je o drugi državni gimnaziji v Gradci o 1. semestru, dovolila so se oproščjenja od šolnine, kvin-kvenije, denarne podpore in pokojnine. Šola pri Kapeli se je razširila in določil se je obseg šolske občine za novo šolo celjske okolice.

(Ljutomersko šolo) je 15. in 16. m. m. nadzoroval g. deželni nadzornik za narodne šole. Z vspehom pedučevanja je bil popolnem zadovoljen. Obljubil je na to delati, da se napravi v Ljutomeru 3razredna deška in 4razredna dekliška šola. Namesto 1. realke pa se utegne 3razredna meščanska šola osnovati *). Ta pohod našega deželnega š. nadzornika, ki se je s svojim ljubeznjivim obnašanjem prikupil v Ljutomeru učiteljem in neučiteljem, razveselil je posebno vse prijatelje naše slovenske šole: 1) radi tega, ker se zastopnik vlade ni spodtikal nad slovenskim

*) Kakor čujemo, izjavil se je tudi gospod, da bi bil Ljutomer primiren za pripravljevalni tečaj k učiteljšičem. Pis.

učnim jezikom naše šole, ker ni grajal učiteljstvo, kakor drugi moške to večkrat preradi storé, češ, da se premalo na nemščino ozira; 2) pa tudi radi tega, ker je znal nekov prepir prav taktno poravnati, za kar mu naj dotične stranke pač hvaležne bodo. Čast, komur in kedar mu čast gre!

(G. Blaže Pernišek), učitelj v Ljutomeru in tajnik „Uč. društva za slov. Štajer“, je dobil radi bolehnosti 4 tedni odpust od ljut. okrajnega šolskega sveta. Konec tekočega š. leta bode pa iz te svoje službe izstopil in berčas službo v Materiji v Istri sprejel. Toliko naznanjemo njegovim prijateljem in znaneem.

(Naznanilo gg. naročnikom telurija). Oglasilo se je do sedaj osem naročnikov, g. izdelovalec Moravec v Idriji bode jih po naznanjeni ceni 3 gld. izdelal — toda še le v 2 mesecih, kakor nam piše. Naj torej gg. naročniki ta čas poterpé, vsaj dobé potem dober telurij za nizko ceno.

(Tujci mislijo o naših šolah) po slovenskem Štajerji, da je povsodi učni jezik slovenski in nemški. Vsaj se tako bere pri razpisih n. pr. v „Gesetzblattu.“ Zakaj pa? Zato, ker se na slovenskem Štajerji terja od učiteljev znanje obeh jezikov, med tem, ko se enacega od nemških učiteljev ne zahteva.

(Za učitelje svilorejce.) Kranjska kmetijska družba in štajersko svilorejno društvo ponujeta tudi letos narodnim učiteljem sviloprejnih jajčic brezplačno, na kar si dovoljujemo opozorovati. —

Razpisi učiteljskih služeb po Slovenskem.

Na Štajerskem: Podučiteljska služba v Marnbergu s 480 gld. (360) do 14. aprila na kr. š. svet. Učiteljska služba v Jurkloštru (Gairach) (laški okraj) s 600 gld. in stanovanjem do 20. aprila na kr. š. svet.

Na Kranjskem: Učiteljska služba na Verhniku s 650 gld. in stanovanjem v 6 tednih (od 25. m.) na okrajni š. svet za ljublj. okolico.

Premembe v učiteljskem stanu po Slovenskem.

Na Štajerskem: G. Jakob Stvarnik, učitelj na Gomilskem, g. Jože Klopčič, podučitelj v Konjicah.

Na Kranjskem: G. Lavoslav Božič, nadučitelj v Žireh.

Listnica: G. J. B. Pritožujete se o različnem pravopisu v našem listu, prav imate, toda ne moremo za zdaj te neprilike odpraviti, ker občni zbor našega društva je uredovanje lista izročil več osebam, ki pa pišejo različne oblike, kakor sploh needini Slovenci. Bog pomagaj!

Podučiteljska služba.

3—3

Na dvorazrednej ljudske šoli v Slivnici se razpisuje podučiteljska služba z dohodki IV. razreda in prostim stanovanjem. Prositelji, kateri morajo biti zmožni slovenskega i nemškega jezika v govoru i pisavi, imajo svoje dokumentirane prošnje po poti predstavljene šolske gospodske najdalje do 20. marca 1875 krajnemu šolskemu svetovalstvu v Slivnici (Schleiniz, Post St. Marein bei Erlachstein) poslati.

Okrajni šolski svet Šmarski,

dné 16. svečana 1875.

Prvosednik: **Haas.** l. r.

Lastništvo „Učiteljsko društvo za slov. Štajer.“
Za uredništvo odgovern Dr. Lorenc. — J. M. Pajk-ova tiskarna v Mariboru.